

Principy odpovědného uskutečňování
vědecko-výzkumné činnosti na
Vysoké škole ekonomické v Praze
SR 08/2021

Strana 1/6
Stav dokumentu 0

Principy odpovědného uskutečňování vědecko-výzkumné činnosti na Vysoké škole ekonomické v Praze

Anotace:

Tato směrnice s celoškolskou působností upravuje obecné zásady a požadavky při uskutečňování vědecko-výzkumné činnosti a zásady chování pro přijímání nových pracovníků/pracovnic.

	Zpracovatel:	Přezkoumal:	Schválil:
Jméno:	Ing. Martina Sušánková	prof. Ing. Petr Musílek, Ph.D.	prof. Ing. Hana Machková, CSc.
Útvar / funkce	vedoucí Oddělení vědy a výzkumu	prorektor pro vědu a výzkum	rektorka
Datum:	12. 7. 2021	12. 7. 2021	19. 7. 2021
Podpis:	Ing. Martina Sušánková v. r.	prof. Ing. Petr Musílek, Ph.D. v. r.	prof. Ing. Hana Machková, CSc. v. r.
Platnost od:	1. 9. 2021	Platnost do:	odvolání
Účinnost od:	1. 9. 2021	Účinnost do:	odvolání

Tyto principy jsou souborem obecných zásad a požadavků, které upřesňují úlohu, odpovědnosti a práva výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic a jejich zaměstnavatele – Vysoké školy ekonomické v Praze (dále jen VŠE).

Základem materiálu je doporučení Evropské komise „The European Charter for Researchers and the Code of Conduct for their Recruitment“ z roku 2005.

Cílem je zajistit, aby vzájemné vztahy přispěly k úspěchům v oblasti vědy a výzkumu, sdílení a rozšiřování znalostí, rozvíjely kariéru výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic a reflektovaly hodnotu všech forem mobility, které slouží ke zlepšení jejich pracovního rozvoje. Jde o rámec, který přispívá k odpovědné profesionální činnosti v pracovním prostředí a ke vzájemnému respektu.

OBECNÉ ZÁSADY A POŽADAVKY

Svoboda výzkumu

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice VŠE by měli zaměřit svůj výzkum na rozšíření hranic vědeckých znalostí a ve prospěch lidstva, přičemž požívají svobodu myšlení a vyjadřování. Musí však uznat hranice této svobody, které mohou vyplynout z předpisů a z jiných okolností výzkumu. Omezení však nesmí být v rozporu s uznanými etickými zásadami a postupy, které musí výzkumný a akademický pracovník/pracovnice VŠE dodržovat.

Etické zásady

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice musí dodržovat uznané etické postupy a základní etické zásady. Jejich činnost musí být v souladu s Etickým kodexem VŠE, zejména části III. – „Zásady ve vědecké, umělecké a další tvůrčí práci“.

Profesní odpovědnost

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice by měli vynaložit veškeré úsilí k tomu, aby jejich výzkum byl prospěšný pro společnost založenou na demokratickém právním státě a nereplikoval výzkum bez další přidané hodnoty. Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice musí udělat vše pro to, aby další osoby, které zapojí do své výzkumné práce, měly nezbytné schopnosti k jejímu vykonávání.

Profesní přístup

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice by měli být obeznámeni se strategickými cíli VŠE a příslušné fakulty.

Smluvní a zákonné povinnosti

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice musí mít možnost obeznámit se s předpisy VŠE. Patří sem i předpisy týkající se práv k duševnímu vlastnictví apod.

Řádné postupy v oblasti výzkumu

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice by měli používat pracovní postupy v souladu jak s národními právními předpisy, včetně nezbytných opatření pro zdraví a bezpečnost, tak s předpisy VŠE, které pracovní postupy upravují. Měli by být rovněž obeznámeni s požadavky národních právních předpisů týkajícími se ochrany údajů a ochrany důvěrných informací a provádět nezbytné kroky k jejich stálému dodržování.

Šíření a využívání výsledků

Všichni výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice, v souladu se smluvními ustanoveními, musí usilovat a mít možnost zajistit, aby výsledky jejich výzkumu byly šířeny a využívány.

Veřejný závazek

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice musí mít možnost, aby s jejich výzkumnou činností a jejich výsledky byla obeznámena široká veřejnost takovým způsobem, že bude pochopena nejen

odborníky, ale bude i napomáhat ke zlepšení odborných znalostí veřejnosti. Přímé spojení s veřejností pomůže výzkumným pracovníkům lépe pochopit zájmy veřejnosti v oblasti vědy a výzkumu.

Nepřetržitý profesní rozvoj

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice by se měli nepřetržitě snažit o soustavný rozvoj svých dovedností a schopností (například formální odbornou přípravou, kurzy, účastí na konferencích nebo formou e-learningu).

OBECNÉ ZÁSADY A POŽADAVKY VZTAHUJÍCÍ SE NA VŠE

Uznávání profese

VŠE uznává všechny výzkumné a akademické pracovníky/pracovnice jako příslušníky/příslušnice profesní skupiny a v souladu s tím s nimi odpovídajícím způsobem jedná, a to již na začátku jejich kariéry (na postgraduální úrovni), a dále pak na všech stupních bez ohledu na jejich zařazení.

Výzkumné prostředí

VŠE musí zajistit co nejpřínosnější výzkumně-vzdělávací prostředí a poskytnout příslušné vybavení, prostředky a možnosti, zejména pro online spolupráci v rámci mezinárodního výzkumu.

Pracovní podmínky

VŠE musí zajistit, aby pracovní podmínky výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic, včetně zdravotně postižených výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic, byly v případě potřeby dostatečně pružné k úspěšnému provádění výzkumu. Cílem VŠE musí být poskytnutí pracovních podmínek umožňujících výzkumným a akademickým pracovníkům/pracovnicům spojit rodinu a práci, děti a rozvoj kariéry. VŠE rovněž musí věnovat pozornost flexibilní pracovní době, práci na částečný úvazek a tvůrčímu volnu.

Nediskriminace

VŠE žádným způsobem nesmí diskriminovat výzkumné a akademické pracovníky/pracovnice na základě pohlaví, věku, etnického, národního nebo sociálního původu, náboženství nebo víry, sexuální orientace, jazyka, zdravotního postižení, politických názorů, sociálních a ekonomických podmínek.

Spravedlivé zacházení a rovnost

VŠE neakceptuje žádné chování, které může poškozovat důstojnost jednotlivce, zejména ne jakékoli fyzické nebo slovní obtěžování, např. jakékoli nežádoucí jednání, jež vytváří zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé prostředí.

Prosazování diverzity pracovního prostředí a rovnosti žen a mužů

VŠE respektuje všeobecně platná pravidla, která obsahují závazek prosazování rovnosti žen a mužů, nikoliv však na úkor výkonnosti a kvality.

Stabilita a stálost zaměstnání

Fakulty VŠE by měly zajistit, aby výkonnost výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic nebyla ovlivněna krátkodobými pracovními smlouvami.

Financování a mzdy

Výzkumným, akademickým a administrativním pracovníkům/pracovnicím musí být poskytnuty spravedlivé mzdové podmínky s přiměřeným sociálním zabezpečením.

Rovnováha mezi pohlavími

VŠE se snaží o vytvoření reprezentativní rovnováhy mezi pohlavími na všech personálních stupních. Této rovnováhy bude dosaženo na základě politiky rovných příležitostí v okamžiku přijímání do pracovního poměru a během dalších etap rozvoje kariéry, aniž by se však upřednostnila před kritériem kvality a schopností. Výběrové a hodnotící komise budou složeny na základě přiměřené rovnováhy mezi pohlavími.

Genderově senzitivní jazyk

VŠE usiluje o používání genderově vyváženého jazyka, aby byli muži a ženy jazykově rozlišeni.

Rozvoj kariéry

VŠE v rámci řízení lidských zdrojů podporuje rozvoj kariéry pro výzkumné a akademické pracovníky/pracovnice na všech stupních kariéry bez ohledu na jejich smluvní situaci, včetně výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic se smlouvou na dobu určitou.

Hodnota mobility

VŠE uznává hodnotu zeměpisné, meziodvětvové, mezioborové a virtuální mobility, která představuje důležitý prostředek ke zvýšení vědeckých znalostí a pracovního rozvoje na všech stupních kariéry výzkumného a akademického pracovníka/pracovnice.

Přístup ke vzdělávání a nepřetržitému rozvoji výzkumníků

VŠE zajišťuje, aby všem výzkumným a akademickým pracovníkům / pracovnicím na všech stupních kariéry a bez ohledu na smluvní situaci byla poskytnuta příležitost k profesnímu rozvoji a ke zlepšení jejich zaměstnatelnosti přístupem k opatřením, která se týkají nepřetržitého rozvoje dovedností a schopností.

Práva duševního vlastnictví

Výzkumní a akademičtí pracovníci/pracovnice na všech stupních kariéry mohou získat užitek z využívání výsledků svého výzkumu a vývoje díky právní ochraně, zejména díky přiměřené ochraně práv duševního vlastnictví včetně autorského práva v souladu se směnicí SR 1/2011 – „Ochrana a realizace práv duševního vlastnictví jako výsledku výzkumu, vývoje a inovací nebo vytvořeného jinak na VŠE“.

Spoluautorství

VŠE má při hodnocení zaměstnanců kladný přístup ke spoluautorství, které je výrazem konstruktivního přístupu k provádění výzkumu. VŠE uplatňuje strategie, metody a postupy poskytující výzkumným a akademickým pracovníkům/pracovnicím, včetně pracovníků/pracovnic na počátku kariéry, nezbytné rámcové podmínky k uplatnění práva být uznán a být uváděn a citován v souvislosti s jejich skutečným přispěním, jako spoluautor/spoluautorka dokumentu, patentu atd.

Systém hodnocení

V oblasti vědy a výzkumu VŠE využívá systémy hodnocení, které umožňují pravidelné a transparentní hodnocení pracovního výkonu nezávislými hodnotiteli (jak interními, tak externími, národními i mezinárodními). Tyto systémy hodnocení berou v úvahu vědeckou tvořivost a výsledky, např. publikace, vědecko-výzkumnou činnost aj.

Stížnosti a odvolání

VŠE dbá na přesné určení postupů při řešení pracovních konfliktů, sporů a stížností, s cílem zajistit spravedlivé a rovné zacházení v rámci instituce a zlepšení celkové kvality pracovního prostředí. Postupy jsou vymezeny ve směrnici SR 04/2021 – „Vyřizování stížností, oznámení a podnětů na VŠE v Praze“.

Účast v rozhodovacích subjektech

VŠE uznává jako zcela oprávněné a obecně žádoucí zastoupení výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic v příslušných poradních a rozhodovacích orgánech VŠE, aby mohli hájit a podporovat své zájmy na profesionální úrovni a účinně přispívat k činnosti VŠE.

Nábor

Fakulty VŠE přesně definují vstupní a náborové podmínky pro výzkumné a akademické pracovníky/pracovnice. Při jmenování nebo přijímání výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic se dodržují Zásady chování pro přijímání výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic uvedené v příloze tohoto materiálu.

Příloha

Zásady chování pro přijímání výzkumných pracovníků/pracovnic

Zásady chování pro přijímání výzkumných a akademických pracovníků/pracovnic sestává ze souboru obecných požadavků, které jsou dodržovány Vysokou školou ekonomickou v Praze (dále jen VŠE). Tyto zásady a požadavky zaručují dodržování hodnot jako průhlednost přijímacího procesu a rovné zacházení se všemi kandidáty/kandidátkami, zejména s ohledem na rozvoj atraktivního, otevřeného a trvalého evropského pracovního trhu pro výzkumné a akademické pracovníky/pracovnice.

OBECNÉ ZÁSADY A POŽADAVKY

Nábor

VŠE vždy stanovuje otevřené, účinné, průhledné přijímací postupy, přiměřeně upravené pro typ zveřejněných pracovních míst. Oznámení obsahují popis požadovaných znalostí a dovedností, ale neměla by být příliš úzce specializovaná, aby se neodradili vhodní uchazeči. Stanovená lhůta mezi zveřejněním volného pracovního místa nebo vypsáním výběrového řízení a datem uzávěrky pro podání přihlášky musí být přiměřená.

Výběr

Při výběru musí být zohledněny rozličné odborné znalosti a dovednosti, žádné skupiny nesmí být diskriminovány na základě pohlaví, věku, etnického, národního nebo sociálního původu, náboženství nebo víry, sexuální orientace, jazyka, zdravotního postižení, politických názorů, sociálních a ekonomických podmínek. V rámci možností se má používat široký rozsah výběrových postupů, jako jsou externí odborné posudky a ústní pohovory.

Transparentnost

Uchazeči/uchazečky jsou před výběrem informováni o výběrovém řízení a o kritériích výběru, o počtu volných míst a vyhlídkách kariérního růstu.

Hodnocení zásluh

Výběrové řízení bere v úvahu mimo jiné celkovou praxi kandidátů/kandidátek; hlavní pozornost je zaměřena na celkové schopnosti v daném oboru. To znamená, že pracovní výsledky uchazeče jsou posuzovány kvalitativně i kvantitativně a je kladen důraz nejen na množství publikací, ale i na vynikající výsledky získané během rozmanité profesní dráhy. Bibliometrické ukazatele se posuzují v rámci širší řady hodnotících kritérií, jako jsou např. práce v kolektivu, transfer znalostí, řízení výzkumných pracovníků/pracovnic a činnosti spojené se zlepšováním povědomí veřejnosti o výsledcích ve vědě a výzkumu.

Uznávání zkušeností s mobilitou

Každá zkušenost s mobilitou, např. pobyt v jiné zemi/regionu nebo v jiném výzkumném zařízení (veřejném nebo soukromém), nebo změna oboru či odvětví, ať už v rámci počáteční odborné výzkumné přípravy nebo v pozdější etapě kariéry výzkumného a akademického pracovníka/pracovnice, nebo zkušenost s virtuální mobilitou, jsou považovány za hodnotný příspěvek profesního rozvoje.

Služební věk

Stupeň požadované kvalifikace musí odpovídat požadavkům pracovního místa. Uznávání a hodnocení kvalifikací je zaměřeno spíše na posouzení výsledků, jichž daná osoba dosáhla, než na její poměry nebo na pověst instituce, v níž nabyta své kvalifikace. I když pracovní kvalifikace může být získána na počátku dlouhé kariéry, měl by být uznán i model celoživotního profesního rozvoje.